

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENECE

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petilna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Pozdravljeni!

Pogajanja za Radičevo osebo, ne pa za sporazum.

Inteligenca in ljudstvo.

Danes se zberejo naši krščansko-socialni delavci na kongres v Ljubljani. Kakor pove oklic in pa program kongresa, ne gre za manifestacijo, ampak za resen posvet in stvarni pretres aktualnih socialnih, oziroma političnih vprašanj sedanjega momenta. Vse pa kaže, da je naše krščansko-socialno delavstvo pogumno, da se je njegova zavest v sedanjih žalostnih razmerah le še okrepila in da misli slejkoprej korakati v prvi vrsti slovenskega ljudstva za zmago demokracije, ki je od nje odvisen ne samo napredek, ampak naravnost obstoj slovenskega naroda.

Da se kongres slovenskih krščanskih socialistov vrši baš v sedanjem času, je zelo pomenljivo. Saj vlada pri nas in okoli nas vsepovsod najtemnejša reakcija. Spoštovanje svobode posameznika in celih narodov je padlo na najnižjo stopnjo; povsod se oznanja in izvršuje evangelij surovega nasilja; povsod vlada splošna demoralizacija, ko človek človeka ne ceni, ga ovaja, strahuje in zatira v svojo sebično korist. Kako globoko smo padli od časov kakega Jurija Washingtona ali Benjamina Franklina! Državlanske svobodščine ne veljajo nič, diktatorji smejo prezirati naravne pravice človeka, stanov, narodov, svobodna beseda je postala veleizdajstvo, male klike denarnih močitev in od njih kupljenih trabantov terorizirajo ljudstvo.

In v tem momentu bo krščansko-socialno delavstvo dvignilo svoj glas, da dá izraza temu, kar misli in čuti ogromna večina slovenskega ljudstva, da se demokracija ne dá zatreti, marveč da zbira svoje sile za odločno borbo z močmi teme, s samovoljo nekaternikov, s premočjo velekapitala in zatiravci ljudske svobode, človeškega dostojanstva in napredka. Nikdar se reakciji ne bo posrečilo omrežiti slovenskega ljudstva, izkvariti njegovega značaja, zadušiti njegove težnje po čim večji svobodi, samoodločbi in politični ter socialni povzdigi, to bo današnji kongres zaklical v ušesa vsem, ki se jih tiče!

Tiranija nasilnikov, ki danes vlada povsod, deli ljudi v izbrane in helote, v one, ki imajo moč, posest in pravo na svoji strani in v one, ki malo ali nič nimajo, pa niti pri pravu ne najdejo zaščite — kako visoko nad nami je stal srednji vek! Krščansko-socialistični kongres bo poudaril enakopravnost vseh, obsodil nasilje, sovraštvo in izkoriščanje, ter posvedočil težnjo ljudstva po miru med vsemi narodi, po izkoreninjenju paganskega nacionalizma in imperializma, po upostavitvi zares krščanske zveze narodov vsega sveta, ki se morajo osvoboditi vsakega jarma, vsakega protektorstva in gospodarskega zasužnjenja pod pretvezo »civilizacije«. Pax Christi in regno Christi! Mir je mogoč le med svobodnimi!

V imenu teh idej pristrčno pozdravljeni krščansko-socialni delavci!

PRIDNA VLADNA VEČINA. — DR. LUKINIČ
»BOLEHA«.

Belgrad, 6. junija. (Izv.) Za danes dopolne je bila sklicana seja odseka za zakon o sodnikih. Opozicija je prišla in vztrajala eno uro. Od vladne večine pa sta prišla samo predsednik in en radikal. Dr. Lukinič še vedno ni predložil sklepa ministrskega sveta glede zboljšanja gmotnega položaja sodnikov. Pristati je moral na to, da se seja odloži. Prihodnja bo sklicana pismenim potom. Kot gotovo se širijo vesti, da bo dr. Lukinič odpotoval »na zdravljenje in na odmor« v Karlove vari. Istotako se govori, da je njegova bolezen političnega značaja in posledica obtožbe v parlamentu radi afera Thurn-Taxis in ker še ni mogel spraviti pod streho reakcionarnega zakona o sodnikih.

SENZACIONALNA RAZKRITJA »NOVOSTI«.

Belgrad, 6. junija. (Izv.) »Novosti« so prve prinesle znane Radičeve pogoje za sporazum. Danes se ponovno bavijo s temi pogoji in priobčujejo zanimivosti o nelojalnosti Stjepana Radiča in njegovi nelojalni politiki napram drugim strankam. Ostro kritizirajo njegovo politiko, ki ni načelna politika, ampak politika reševanja lastne osebe. Ta članek, ki je vzbudil splošno pozornost in odobravanje, se glasi tako-le:

»Članek, ki smo ga prinesli v »Novostih« o pogojih sporazuma med Radičem in radikali, je čisto gotovo avtentičen. Avtentičnosti ni mogel niti Pavle Radič zanikati, ampak je mogel samo izjaviti, da to sedaj ni več aktualno in da je bil predlog stavljen v drugih razmerah. Stvar je sledeča: Pogoji, ki so jih priobčile »Novosti«, je izdelal Stjepan Radič. Poslal jih je v Belgrad in so bile drugemu ustavnemu faktorju znani še pred znanim govorom Pavla Radiča v skupščini. Vendar ti pogoji nikakor niso zadovoljevali Pašića. Na njih temelju se ni nič več razgovarjal, zato niso več aktualni, kakor pravi Pavle Radič. Odkar se je Pavle Radič sestal s Pašićem, se vodijo pogajanja o tem, da se izposluje abolicija procesa proti Stjepanu Radiču, da se ukine obznanja, da se verificirajo mandati seljačke stranke, da se odstranijo posledice potovanja St. Radiča v Moskvo. Radi tega je Pavle Radič v pogovoru izjavil, da popolnoma priznava vidovdansko ustavo, da ne zahteva njene revizije, da bodo njegovi tovariši šli v vladno na temelju današnjega stanja z namenom, da se vidovdanska ustava popolnoma izvede. O kakih programatičnih zahtevah se niso pogajali, ker se niso stali nobeni pogoji. V avdienci sta Nikić in Pavle Radič stavela kot bistveno in prvo zahtevo, da se za Stjepana Radiča izposluje abolicija procesa. To je resnica, če tudi Stjepan Radič v svojih izjavah in člankih trdi, da mu je vseeno, ali se proces izvede do konca ali ne.«

Nadalje pišejo »Novosti« o prošnji za pomilostenje:
»V drugi polovici maja je bil v zaporu

pri Stjepanu Radiču nek višji uradnik. Prišel je na prošnjo Stjepana Radiča in z vednostjo vlade. Pred njim je Stjepan Radič napisal pismo za kralja. V njem priznava monarhijo in dinastijo. Popolnoma priznava vidovdansko ustavo. Izjavlja, da je z njo popolnoma zadovoljen in da ne zahteva revizije. Izgovarja se in pravi, da obžaluje in se kesa radi svojega delovanja in slovesno obljublja, da bo vsako delovanje, ki bi škodovalo javnosti, državi in monarhiji, za vedno opustil. Prosi, da se to verjame in da se odstopi od vseh konsekvenc radi tega njegovega priznanja. To lastnoročno pisano in podpisano pismo Stjepana Radiča je ta visoki uradnik odnesel in ga po Pašiću 28. maja na pravoslavni vnebohod predal na najvišjem mestu. Vendar Pašiću niti to ni bilo dovolj. Temelj pogajanj med radikali in Hrvatimi je samo to pismo, ki je pravzaprav samo Radičeva prošnja za pomilostitev.«

Ta odstavek o prošnji Stjepana Radiča priobčujejo »Novosti« z največjimi črkami in pišejo nadalje:

»Če se to ve, potem je bolj jasen in razumljiv trud Pavla Radiča s Pašićem. Potem so razumljivi članki v »Jutarnjem listu« iz peresa Stjepana Radiča, čeludi jih ni podpisal, in v katerih hvali radikale. Potem se lahko razume, da Stjepan Radič podpira čisto-radikalno vladno, ki ne bi ničesar prinesla, samo da abolira proces proti Radiču. Vse to bi pojasnjevalo, zakaj se vodijo takozvana pogajanja tajno pred javnostjo, da, celo pred lastnimi poslanci, katere hočejo postaviti pred gotovo dejstvo. Naravno je, da je vse to v hrvatskem klubu izzvalo nezadovoljstvo in da je prišlo do ostrih zamer. Ni pravilno, če se naglašajo samo razdvojenost radi tega med radičevci in zajedničarji, ker tudi radičevci niso zadovoljni s Stjepanovo politiko in se zelo priročno zoper njo. Poslanci Buć, Urojić, Miklović in še drugi že delj časa niso prišli v Belgrad. Nezadovoljni so zajedničarji in radičevci. Samo nekoliko ljudi iz bližnje okolice Pavle Radiča in Nikića molči. Vsi so nezadovoljni. Ta takozvana pogajanja ne vodijo k sporazumu, ker se sporazum ne nanaša na tisto, kar je bilo dosedaj predmet spora. Sklepalo se ni o tem, ampak o osebi Stjepana Radiča, da bi ga rešili. O tem je Pašić v svojem govoru povedal resnico.«

Seja narodne skupščine.

Nestvaren odgovor ministra na interpelacijo posl. Pušenjaka glede premeščanja slovenskih orožnikov v Makedonijo. — Podrobna razprava o združnem zakonu.

Belgrad, 6. junija. (Izv.) Na današnji skupščinski seji je pred prihodom na dnevni red odgovarjal notranji minister na vprašanje poslanca Pušenjaka in tovarišev radi premestitve orožnikov v Južno Srbijo. Izjavil je, da so bili premeščeni po službeni potrebi, ker se je zahtevalo ojačanje orožniških enot v Južni Srbiji. Pravi, da imajo v Južni Srbiji orožniki boljše in cenejše življenje. Naravno je, da posl. Pušenjak s takim odgovorom ni mogel biti zadovoljen. Dejal je, da je ministrov odgovor, da so bili slovenski orožniki premeščeni v Južno Srbijo iz službene potrebe, neresničen, ker je jasno, da so bili ti orožniki premeščeni na zahtevo raznih političnih oseb iz političnostrankarskih razlogov. Pritožuje se nad tem, da se premeščajo orožniki, ki imajo družine, v kraje, kjer ne morejo dobiti stanovanj. Namesto orožnikov, ki so bili premeščeni iz Slovenije, so prišli orožniki iz Srbije. Ker nimamo izenačenih zakonov in ker veljajo v Sloveniji drugi zakoni kakor v Srbiji, zlasti kazenski, povzroča to orožnikom v službi velike težave. Zato ne more držati razlog, da so se premestitve izvršile iz službene potrebe. Razentega protestira proti temu, da se ravno slovenski orožniki prestavljajo v najslabše kraje, kjer žive v bedi oni in njihove družine. Ravno tako ni resničen odgovor ministra, ki pravi, da so dobili orožniki povrnjene selitvene stroške, res pa je, da prihajajo pritožbe, da še niso dobili teh stroškov izplačanih. Ponovno poudarja, da s takim odgovorom ni zadovoljen.

Nato je prešla skupščina na dnevni red. Načelno so glasovali o zakonu za poljedelski

kredit. Za ta reakcionarni zakon so glasovali radikali in samostojni demokrati ter tudi Žerjav in dr. Pivko. Opozicija pa je vsa glasovala proti. Nato so prešli na podrobno razpravo. Prvi je govoril posl. Vladimir Pušenjak. V enournem govoru je obrazložil vse slabe strani zakona. Kot znan združniški strokovnjak je poudarjal važnost združništva. V tem strokovnjaškem govoru je podrobno orisal stanje našega združništva in dokazal na podlagi statističnih podatkov, kar je slabega v zakonu in kako dobro je bilo dosedanje združništvo. Zahteval je tozadevne izpremembe.

Po njegovem govoru je bila seja zaključena. Prihodnja je sklicana za torek. Na dnevnem redu je interpelacija Voje Marinkovića o Bolgarski.

TENDENČNE IZMISLJOTINE SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV.

Belgrad, 6. junija. (Izv.) Danes so samostojni demokrati ponovno raznesli vesti, da se je Pašić že odločil, da bo na jutrišnjem sestanku s Pavle Radičem povedal, da ni mogoč sporazum s Stjepanom Radičem, ako ne pristane na sporazum z nacionalnim blokom. Tendencia teh vesti je jasna.

RAZGOVOR ZA RAZGOVOROM.

Belgrad, 6. junija. (Izv.) Pavle Radič, ki bi moral danes odpotovati v Zagreb, je ostal tu. Dobil je povabilo od Pašića za razgovor na jutrišnji dan.

CENA SLADKORJA NA ČESKEM.

Praga, 6. junija. (Izv.) Po daljšem posvetovanju med zastopniki vlade in sladkornih tovarn so določili ceno sladkorja za doma na 4.40 čeških kron.

CARINA NA UVOZ ŽITA NA ČESKEM.

Praga, 6. junija. (Izv.) Ministrski svet je sklenil vpeljati carino na uvoz žita.

To nedeljo se vrši dijaška orlovska prireditve v Ormožu. Katoliško dijaštvo cele Štajerske bo skupno z ljudstvom nastopilo, se z njim navduševalo in veselilo. Ni ta pohod našega dijaštva med ljudstvo nekaj slučajnega, izlet za zabavo, temveč izraz globokega hotenja mlade inteligentne duše, ki rije po knjigah, srka iz virov sedanje in pretekle civilizacije, priti v stik z živim ljudstvom, s tisto materinsko zemljo, ki je na njej zrastle sama mladina.

Veden študij, neprestan popravek z mrtvimi črkami in mehanizmi iznajdljivega človeškega duha postavlja posebno mladega človeka v veliko nevarnost, da zgubi stik z resničnim življenjem, da se razvije v neko miselno sfero in se navadi modernega življenjskega načina, ki ga loči od živih stanic ljudstva, napravi med njim in preprostim ljudstvom prepad. Tak prepad in ločitev zija med sedanjo slovensko inteligenco in ljudstvom. Inteligenca živi svoje življenje, ljudstvo svoje. Od zgoraj dol gleda naš današnji plitvi svobodomiselni inteligent na prosto ljudstvo, njegove šege, običaje in življenje. Ljudski nazori so njemu kot »prosvitljencu« samo še estetična zabava ob kakih patriotskih prilikah, ljudske duše in njenega hotenja ne razumeva več. Stoji na visokem stojarju svoje namišljene kulture in živi življenje modernega osamljenega omejenca, ki viha nos, ko vidi živo priprostost naroda. Na celi črti zija v našem narodu ta razkol med gornjimi in spodnjimi sloji, nimamo več enotnega naroda, ne enotne narodne kulture.

Katoliško dijaštvo orlovsko dijaštvo gre v boj za to kulturno enotnost vseh slojev našega naroda. Med ljudstvo se podaja, z njim občuje, se veseli, se od njega uči, ko vé, da izhaja vsa prava kultura iz naroda. Od tistega časa naprej, ko se je naša inteligenca začela odtujevati ljudstvu, ko je v svoji liberalni nadutosti začela prezirati nazore in mišljenje ljudstva, imamo samo neuspehe v našem narodnem udejstvovanju, slovenska kultura propada. Tudi vse delo inteligence med ljudstvom, ki se še tu pa tam vrši, nič ne velja, ker nima zanj podlage. Ljudstvo ne zaupa inteligentu, o katerem vé, da njegovega mišljenja in njegovih nazorov ne spoštuje. Nevidno nastaja med obema kljub dobri volji neprodorna stena.

Katoliško dijaštvo je ta nedostatek poznalo, zato gre med ljudstvo ne kot tujec, temveč kot njegov bistveni del, kot kri njegove krvi, kot duša njegove duše. Katoliško dijaštvo prodira v srce in dušo našega naroda, ker se ji približuje s sorodno katoliško dušo kakor je narodna duša katoliška. Tu je jedro razkola med moderno inteligenco in našim narodom, da se je moderna inteligenca odtujila katoliški duši naroda. Kako bi se mogla moderni inteligent in priprosti narod strniti v istem svetu navdušenju, ko pa sta si v najglobljih in najintimnejših globinah duše tuja, da celo nasprotna! Liberalna inteligenca in naš verni narod ne bosta nikdar eno, nikdar se ne bosta kljub nacionalizmu stopila v isto narodno telo, kakor bi morala biti!

Katoliško dijaštvo pa ljubi ravno katoliško dušo našega naroda, zato se nam ni treba čuditi, da se mu je ravno katoliška duša tako široko odprla. Naše ljudstvo z odprtimi rokami, z vso žarko ljubeznijo, ki razžareva le slovensko srce, sprejema svoje izvoljence, dijaštvo, svoj cvet, svojo mladost, najboljše, kar ima. Njim odpira tudi vse svoje bogate zaklade svoje duše, večne vire, ki iz njih izhajajo vsaka živa, blagonska kultura, zdravo življenje, vire živega organskega narodnega življenja.

Narod je večni nosilec prave kulture, v ljudskih masah, v njihovih šegah, svetih izročilih, v živem narodnem jeziku, njegovih pesmih, pravljicah deluje večno mladi genij ljudstva, ki se nikdar ne postara. Od naroda ločeni poedinci se izživijo, prej ali slej usahnejo in se izsušijo v lastni nemoči, združeni z narodom pa vsak posameznik večno živi. Narod ga veže s kulturo, dušo, srcem, delom prednikov, družijo ga pa tudi s prihodnjim rodom, ki še pride v eno veliko srčno vez, ožarjeno o skupne narodne ljubezni. Naki najmlajši, vi, ki ste najbolj gorki, najhujšeji slovenskega naroda cvet, pozdravljeni zdravi, ženi z narodom delujoči za narodi!

DEMENTI DR. VOJE MARINKOVIČA.

Belgrad, 6. junija. (Izv.) Včerajšnje »Večerno Vreme« je prineslo članek, v katerem navaja krivdo Stjepana Radića na padcu Davi dovičeve vlade. To poročilo pa je neresnično. Radićega je Vojta Marinković dal sledečo izjavo: »Včerajšnje »Večerno Vreme« je priobčilo članek »Pašić-Radić«, v katerem navaja nek tendenciozn in lažljiv moj razgovor s kraljem. Čudim se, da list, ki kaj da na svoj glas, more v taki kategorični obliki priobčevati razgovor, kateremu nihče ni prisotoval in na ta način vleče v debato visoko osebnost kraljevo. Ker pa se najde vedno nekaj ljudi, ki tudi v take stvari verjamejo, zato smatram za svojo dolžnost, da jih najodločnejše dementiram. Nikdar in pri nobeni priliki mi ni kralj stavil vprašanja, ali more vlada jamčiti za sigurnost vlade in vojske. Zato na to vprašanje nisem nikdar odgovoril. Nikdar ne bi ostal v vladi, ki ne bi mogla dati takih temeljnih jamstev monarhu in državi.« Dr. Vojta Marinković.

Nemiri na Kitajskem.

London, 6. junija. (Izv.) »Daily Herald« priobči poročilo svojega dopisnika o strašnem položaju, v katerem se nahajajo delavci v shanghajskih predelnicah. Jako resen je tudi položaj v Kantonu in Mankingu, kjer ni evropskega vojaštva. Štrajkujoči kitajski delavci so se obrnili na angleško delavstvo s posebnim proglasom, kjer pravijo: »Mi štrajkamo na Kitajskem, strahujejo nas pa angleški bajoneti. Spomnite se na naše skupne ideale, na naše mednarodne vezil«.

Značilno je, da je zastopnik sovjetske vlade v Pekingu Korahan kitajski vladi izrazil v imenu svoje vlade sožalje zaradi žrtev nemirov v Shanghaju.

London, 6. junija. (Izv.) Angleška neodvisna delavska stranka pripravlja zborovanja, na katerih bo izrekla svojo solidarnost s štrajkujočimi kitajskimi delavci.

Kanton, 6. junija. (Izv.) Brzobjavna zveza med Kantonom in Hongkongom je prekinjena.

Shanghaj, 6. junija. (Izv.) Poročajo, da ima policija trdne dokaze v rokah, da financirajo sedanje neredne in štrajke na Kitajskem boljševiki. Štrajka nad 150.000 delavcev.

Nemčija in zavezniška nota.

Berlin, 6. junija. (Izv.) Včeraj se je vršil pred predsedstvom Hindenburga ministrski svet, ki je razpravljal o zavezniški noti glede pogojev za izpraznitev Porenja. Razpravljali so pred vsem o državni obrambi, katere ustroj smatrajo zavezniški za neskladen z dobohami mirovnih pogodb.

Berlin, 6. junija. (Izv.) Zavezniška nota nemški vladi obsega dva dela. V enem delu priznava, da Nemčija izpolnjuje svoje reparacijske obveznosti, v drugem delu pa naštevajo prestopke Nemčije proti razorožitvi. Nota zahteva znatno zmanjšanje števila javne straže, ki je v resnici vojaška organizacija. Dalje zahtevajo zavezniški uničenje strojev v nekaterih fabrikah, ki so prikladni za izdelovanje orožja. Različne tehnične vojaške čete je treba razpustiti, generalni štab pa se mora omejiti. Ustroj železniške službe je treba demilitarizirati.

ITALIJANSKA ZBORNICA ODOBRIŁA VERZAJSKO POGODBO.

Rim, 6. junija. (Izv.) Zbornica je v tajni seji odobrila verzajsko pogodbo z 263 proti 5 glasovom.

BRIAND IN CHAMBERLAIN NA POTU V ZENEVO.

Pariz, 6. junija. (Izv.) Zunanji minister Briand se je z avtomobilom odpeljal v Zenevo. Angleški zunanji minister Chamberlain je prispel v Calais.

Georges:

»Veseli dan ali Matiček se ženik«.

Monrovia, 27. maja 1925.

V meglenem in rosnem jutru se je včeraj izvršila justifikacija Simona Swifta, morilca svoje žene. Za justifikacijo je vladalo med občinstvom našega glavnega mesta silno zanimanje, zlasti med ženskim spolom.

Dne 25. m. se je pripeljal v naše mesto krvnik (headsmen) Mousehant s svojim pomočnikom iz Timbukta. Na mestnih vratih ga je pričakovala ogromna množica ljudstva z vsemi uglednimi meščani in reprezentanti javnih oblasti in drugih korporacij na čelu. Navzoča so bila tudi razna pevska društva in mestna tantam-godba. O pozdravnih govorih in imenih navzočih dostojanstvenikov govorimo na drugem mestu. Omenjamo samo, da je ves sprejem bil prirejen od udruženja »cut-throat« in organizacije »windpipe-stranglerjev«, ki sta do zdaj imeli vse justifikacije v rokah, odkar jih ni prevzela sama justična uprava. Od mestnih vrat se je občinstvo razvilo v sprevod in spremljalo gospoda krvnika in njegovega pomočnika do justične palače, kjer jima je bilo pripravljeno dostojno stanovanje.

Nato se je sestal v porotni dvorani sodni dvor, na kar je bila obsojencu Simonu Swiftu

Poljedelski krediti.

(Govor poslanca dr. Kulovca v narodni skupščini v debati k vladnemu načrtu zakona o poljedelskih kreditih dne 29. maja.)

(Nadaljevanje.)

Zgled Pruske in Romunije. — Vladni načrt je slab posnetek francoskega zakona o zadružništvu.

Sedanji zakonski načrt, ki leži pred nami, bazira torej na osnovi, da se osnuje neki osrednji kreditni zavod, ki bo v zelo tesni zvezi z vsakokratno vlado. Ta osrednji kreditni zavod bi imel v posameznih oblasteh svoje oblastne kreditne zavode in po posameznih občinah svoje »mesne« kreditne zadruge. To je vladni načrt, ki se v nobenem oziru ne krije z načrtom, ki ga je izdelalo naše zadružništvo. Ta vladni načrt zapostavlja dosedanje zadružništvo, noče z njim računati, posebno noče računati z našim kreditnim zadružništvom in hoče izteptati iz zemlje povsem novo kreditno zadružništvo. Vprašati se moramo: Ali je to pametno, ali je to modro?

Kako je nastalo naše sedanje zadružništvo? Naše sedanje zadružništvo je nastalo v trdem boju proti oderuštvi, sedanje naše zadružništvo je nastalo v trdem boju proti tendencam tujcev, ki so hoteli naše ljudstvo držati v suženjstvu in v kapitalistični odvisnosti in pa v težki borbi, da naše kmetijstvo vzdrži v konkurenčnem boju z naprednejšim kmetijstvom drugih držav. Pod tem vplivom se je začelo razvijati naše zadružništvo. To je bila reakcija našega kmeta proti oderuškim izzemalcem in proti nemškemu in mažarskemu kapitalu. Gospodje! V teku let se je našemu zadružništvu tudi posrečilo, da je strlo oderuštvo, da je ustvarilo našemu kmetu novo gospodarsko življenje. To zadružništvo, ki je bilo brez dvoma v Sloveniji, Vojvodini, Dalmaciji in na Hrvaškem velikega pomena, se sedaj zapostavlja in se ustvarja nepo privilegirano državno zadružništvo. (Ivan Vesenj: Socialno in nacionalno delo se sedaj ruši!) Ali je potrebno, da se ustvarja novo zadružništvo? Danes imamo 15 zadružnih zvez in v teh zadružnih zvezah je vladnih približno 5000 zadrug in preko 600.000 kmetijskih družin. Gospodje! To je tista sila, preko katere ne bi mogla in ne bi smela tako mirno iti nobena vlada. (Klici na levi: Tako je!) Vsaka pametna država bi morala to silo vpoštevati in to tembolj, ker je to zadružništvo najglasnejši spomenik, da so bili v naši državi ljudje, ki so se bavili s poljedelskimi krediti, ki so se bavili s tem, kako bi to vprašanje rešili, ki so si pridobili velika iskustva in ki so imeli velike uspehe in rezultate, in kar je najvažnejše, ki so tudi ustvarili delazmožen aparat. Površna bi bila vsaka državna uprava, ki ne bi hotela tega vpoštevati. Površna bi bila tembolj, če ne bi hotela uporabljati aparata, ki ni bil ustvarjen v enem dnevu, če ne bi hotela uporabljati aparata, ki je plod desetletij in ki je zmogel in sposoben, da v celni naši državi radikalno reši vprašanje poljedelskih kreditov. (Klici na levi: Tako je!) Ta zadružni aparat bi morala država izkoristiti in temu aparatu bi morala država dati vso svojo pomoč na razpolago, da bi mogel še koristnejše in uspešnejše delati, kot je pa delal doslej. Gospodje, tako so delali povsod, kjer so reševali vprašanje poljedelskih kreditov in kjer so hoteli to vprašanje definitivno in pametno rešiti.

Rekel sem že prej, da je bilo to vprašanje najboljšje in najpovoljnejše rešeno v Nemčiji v Pruski. Tam so vzeli za podlago svobodno zadružništvo. Država je ustanovila avtonomni kreditni zavod, ki mu je dala le majhne vsote na razpolago. S temi malimi vsotami, ki jih je dobil ta avtonomni zavod, je bilo rešeno vprašanje poljedelskih kreditov. Švobodno zadružništvo ne more vedno imeti svojega kapitala mobilnega. Če pa nima mobilnega kapitala, pride v krizo, iz katere si ne more samo pomagati. Zato je potrebno, da mu pomaga država in sicer tako, da ostane neokrnjena svoboda posameznih zadrug in zadružnih zvez. Država naj ima samo pravico do kontrole in sicer do najstrožje kontrole. Zadružništvo se ne boji kontrole. Zadružništvo samo sebe dobro kontrolira in zato se ne boji prav nobene kontrole. (Franjo Smodej: Državo bi bilo treba kontrolirati!)

To načelo je vpoštevala Pruska. Ustanovila je osrednjo zadružno blagajno, kateri je dala razmeroma majhne vsote, začetkoma samo 5 milijonov mark. Takoj, ko je zadružništvo videlo, da ima zaslonbo za seboj, da ve, kam se more obrniti v slučaju krize, ko je svobodno zadružništvo to spoznalo, se je takoj začelo veliko zadružno gibanje, odtlej so po celi Nemčiji ustanovili na tisoče zadrug in na milijone kmetov se je zadružno organiziralo. Celotno zadružništvo je dobilo največji polet. Nič drugače ni bilo v Romuniji. Ko je v Romuniji država opustila svojo intervencijo in je dala svobodnemu zadružništvu samo 20 milijonov lejev podpore, se je tudi tam začelo veliko gibanje svobodnega zadružništva. Kaj sledi iz tega? Ne gre v tem vprašanju za to, da bi država dajala velike vsote. Gre v prvi vrsti za to, komu in kako se organizirajo zemljoradniški krediti. Nemčija ni dala na razpolago velikih vsot, a je vendar dosegla največje uspehe. Tudi Rumunija ni dala velikih vsot, a vendar se je tamkaj izvršil velik porast zadružništva. Francoska je vrgla za svoje državno zadružništvo pol milijarde frankov, a kako majhne uspehe je dosegla v primeri z Nemčijo in Romunijo! (Klici na levi: Čujmo, čujmo!) Naš zakonski načrt je pa samo kopija francoskega zakona. (Franc Kremžar: Pa še slaba kopijal!)

Politične vesti.

Nesoglasja med radičevci in zajedničarji. V zadnji številki »Doma« je objavil njegov urednik bivši poslanec Herczeg oster napad na hrvatsko, večinoma v Zajednici organizirano inteligenco. Med drugim je napisal: »Največja podlost je, da širijo batinaši zlasti med zajedničarji trditve, da se godi vse po Pašičevem načrtu, čegar načrt je tudi, da mora biti hrvatsko narodno vodstvo obsojeno, pa magari tudi na 20 let. Na ta način batinaši zelo lahko zastrupljajo našo gospodo, samo da dosežejo svoj cilj, da bi jim namreč naša gospoda vse to verjela in javno napisala, kakor je »Hrvat« tudi v resnici napisal, da je sporazum z radičali nemogoč, če pa bi bil mogoč, bi se dal doseči le preko Pašičevega trupla.« — Na ta napad odgovarja »Hrvat« tako-le: »Mi ne vemo, odkod ve g. Herczeg za batinaške tajnosti, ki se baje širijo med Hrvati, dobro pa vemo, da med zajedničarji in batinaši ne obstoje nobene skrivnosti, ker mi nimamo z batinaši nobenih zvez, najmanj takih, da bi nam oni zapuili svoje največje tajnosti. Hrvatska zajednica je odločna protivnica batinašev in radičalov (kajti tudi ti so batinaši), in protivnica obeh bo ostala, dokler bo prepričana, da nasprotuje politika enih in drugih življenjskim interesom hrvatskega naroda. Zato besede g. Herczega, napisane na naš naslov, odločno zavračamo. Ravno tako prepuščamo g. Herczegu njegovo prepričanje, kako da bi bilo mogoče doseči pošten in pravičen sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Naše mnenje o tem je precej drugačno. Mi mislimo, da je sporazum s Pašičem nemogoč in o tem smo prepričani iz stvarnih razlogov, ne pa na predlog kakih tajnosti, ki jih zajedničarji ne poslušajo in ki z batinaši niti družabno ne občejujejo. Po Pašičevem govoru ni nobena tajnost, da želi Pašić, da bi bilo vodstvo HSS obsojeno in to Pašičevo željo je objavila tudi »Samouprava«. Točno je sicer, da HZ v Belgradu nima svo-

jih zastopnikov, ker ni šla v volitve kot stranka, ampak so njeni člani izvoljeni kot republikanski kmečki poslanci. Kot taki so oni vsotopili v klub HSS v parlamentu in se niso odrekli onega programa, na katerem so bili izvoljeni. Odtod je razvidno, kakšen položaj imajo poslanci HZ v parlamentu in v klubu HSS. Vse zmedenosti pojmov pa je krivo napačno tolmačenje besede sporazum. Mi razumemo pod sporazumom sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci o notranji ureditvi države, v novejšem času pa se tolmači sporazum kot sporazum med radikali in radičevci. To je treba razumeti in potem ne bo več nobenega prerekanja.«

Beleške.

U. br. Ljudje, ki imajo opraviti z uradi pa dobivajo od njih (— če namreč plačajo visoke takse v kolkih —) pismene rešitve, se čudijo neki novotariji, ki je ne pojmiyo precej. — Pred opravilno številko, kjer je v prejšnjih časih stala označba »tev.«, stoje sedaj razni br. br., tako n. pr. U. br., Sp. br., P. br., O. br., itd. — Kaj to pomeni? vprašujejo. — Ker smo prejeli tudi mi nekaj takih vprašanj, naj povemo, da vsi ti br. ne pomenjajo ničesar drugega nega »broj«, kar se je poprej tako lepo po naše glasilo »številka«. — U. br. pomenja »Unutrašnje« (= notranje zadeve); Pr. br. = prosveta; Sp. br. = socialna politika broj; V. br. = veterinarstvo (živinozdravništvo); itd. — Mislimo, da bi nam bila lahko ostala prihranjena ta novotarija, ki se zdi na sebi sicer malenkostna, je pa vendar le načelne važnosti z ozirom na njeno tendenco. — U. — brrrr!

Napačno cepivo zoper prešičjo rdečico.

Kakor nam poročajo iz nekaterih krajev Dolenjske in iz ljubljanske okolice, so tam posestnikom poginile svinje in prešiči, ki so bili v zadnjem času cepljeni zoper rdečico. Kot vzrok navajajo cepljenje z napačnim cepivom, to je s kulturami svinjske kuge mesto s kulturami svinjske rdečice! Kakor se je ugotovilo, sov serološkem zavodu v Križevcih, od katerega so živinozdravniki cepivo dobili, zamenjali kulture in tako povzročili pogin tolikega števila zdrave živine. Številna poginulih živali doslej še niso mogli ugotoviti, prav tako tudi ne, kateri okraji so vsi prizadeti.

Posledice te pomote — če gre sploh zgolj za pomoto — so že sedaj hude. Saj so nekaterim posestnikom poginili vsi prešiči, ki so jih dali v veliki skrbi, da jih zavarujejo zoper rdečico, cepiti. Nastane pa vprašanje, ali ne obstoja nevarnost, da se svinjska kuga razširi in tako poškoduje žrtve tudi med živino, ki ni bila cepljena?

Vsekakor je dolžnost upravne oblasti, da ukrene vse potrebno, da se širjenje svinjske kuge v kali zaduši, nadalje pa tudi, da preiskrbi polno odškodnino posestnikom, katerim je radi malomarnosti državnega zavoda poginila živina.

Priporočati je tudi opreznost pri nadaljnjem cepljenju.

Preiskava, kdo je pravzaprav povzročil usodno zamenjo, je v teku. Radovedni smo, kje bodo našli krivca. Posebno ugodne luči pa ta dogodek ne meče na serološki zavod, v katerem se more kaj takega zgoditi. Menda je to prvi slučaj take vrste v Evropi sploh! Ne glede na blagovno škodo, ki jo povzroči taka napaka, moramo imeti pred očmi tudi moralno plat cele zadeve, ki utegne precej omajati zaupanje kmečkega prebivalstva do uspešnega cepljenja zoper kužne bolezni, ki se itak le s težavo, kakor vsaka nova reč, utira pot med ljudstvo.

Ministra za slonovo kost in poper pa je zastopala njegova soproga mrs. Heron. Večera so se udeležili seveda tudi governor mr. Baldwin ter head-borough mr. Flayer s svojim adlatusom mr. Saracenom. Predsednik republike, drugi ministri, senatorji in poslanci so se opravičili oziroma poslali na proslavo svoje žene.

Da je bilo naše narodno ženstvo polnoštevilno zastopano, ni treba še posebej omenjati.

Pri večeru so nastopili tudi priznani umetniki in umetnice z raznimi svojimi pevskimi in instrumentalnimi točkami, ki so jih izvedli s priznano bravuro in se je Simon Swift o njih jako pohvalno izrazil.

Samo po sebi se razume, da ni manjkalo navdušenih govorov, ki jih je slavljenci delikvent s solzami v očeh poslušal in se ginjen zahvaljeval zanje. Med drugimi je zatrjeval, da rad da svoje življenje, ko vidi, kako se narod pri tem pristrčno zabava. Posebno pohvalno je omenil dame, ki so mu navdušeno plesale.

Po ofiellnem programu se je razvila prosta zabava z animiranim plesom, ki je trajal do jutra, dokler ni prišla za naše mesto nad vse pomembna ura usmrčenja. Nad vso moč ginljivo je bilo, kako so se naše dame trudile, da olajšajo obsojencu zadnje trenutke življenja. Vse so hotele plesati z njim, tako da je šel pravzaprav iz rok v roke. Do ranega jutra mu niso dale niti misliti na večala.

A ne samo dostojanstvenikom, tudi pri prostem ljudstvu je bilo dano, da se veselijo z veselimi. Predsednik republike je s pomočjo hotelirja mr. Scaperja priredil v parku pred hotelom »Pri ekvatorju« sijajno veselico, ki jo bo gotovo vsakdo pomnil do smrti. Na tej veselici sta bila junaka dneva headsmen (krvnik) Mousehant in njegov pomočnik. Navdušeno vzklikanje tema dvema se je ponavljalo vso noč. Stikali so jima roke in se pripravljali za košček vrvi. A tudi obsojenca ni narod pozabil. Zalibog je bil v dvorani hotela »Pri ekvatorju« med imenitniki toliko zaposlen, da se je le tu pa tam mogel pokazati na balkonu in se občinstvu s par besedami zahvaliti.

Pa kakor je bila zabava animirana, se je vsem udeležencem zdelo, da se le prepočasno približuje ura justifikacije. Slednjic so vendar pričakali. Točno ob pol šestih so naložili obsojenca v avtomobil, tiho so ga spremljali vsi dostojanstveniki in ves narod, ki je bil zbran na veselici in ga prepeleli v justično palačo, kjer so bile pripravljene vislice. Delikvent je bil ves razigran od sreče, da se tako ogromna množica njegovih rojakov veseli njegove smrti. Zalibog, da je bilo na dvorišču palače premalo prostora in so imeli pristop k eksekuciji samo povabljeni, večinoma moški. Samo dve dami sta bili tako srečni, da sta videli ves akt. Ostalo občinstvo je bilo čakalo na cesti pred palačo, da zapoje navček in se vrata odpro, da si tudi ono ogleda visoke trupla.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
50.000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10.000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Agencija: Logatec.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon štev.: 261, 413, 502, 503 in 504

Danes popoldne ob treh se bo prodajalo potom dražbe v Višnji gori pri kolodvoru 8 debelih in 10 drobnih SMREK OD MLAJEV. Kupci se vabijo. — Gasilno društvo v Višnji gori. 3768

VEČ KONJSKE OPREME

za lahko in težko vožnjo, in CASTN. SEDLA prima angleškega izdeka, napredaj za nizko ceno pri sedlarju AL. SLAMICU, Selo 10 - Moste.

Pohišstvo

Vsakovrstne moderne spalnice iz trdega lesa od 6500 Din dalje, jedilnice in kuh. opreme po najnižjih cenah. **MATIJA ANDLOVIC** mizarstvo — LJUBLJANA, Komenskega ulica štev. 28.

Lokal v sredi mesta se odda. — Naslov v upravi lista pod štev. 3773.

Wertheim BLAGAJNA pisalni STROJ, pisalna MI-ZA, STELAŽE in razne druge trgovske opreme, so na prodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 3774.

FOERSTER - PIANINO krasen glas, se ugodno prodaja. Naslov v upravi št. 3650.

Košnjo

TRAVNIKA, iščem — Ponudbe pod »Košnja takoj«.

Težak komat,

par prsne opreme in fahalno sedlo je napredaj po nizki ceni pri JANKO KOS, čevljar — Rožna dolina pri Ljubljani. 3721

5 PISALNIH STROJEV v brezhibnem stanju, razni sistemi, prodaja »Posredovalec«, Sv. Petra cesta št. 23.

J. Stjepušin Sisek priporoča boljše tamburice, strune, partiture in vse potrebnosti za vsa glasbila

LOKOMOBILI Wolf-Lanz do 600 HP tovarniško novi ali generalno popravljene s tovarniškim jamstvom tudi v najem

motorji na sesalni plin, Diesel-motorji brez kompresorja, motorji na surovo olje.

Generalno zastopstvo tovarna za motorje DARMSTADT mlinski stroji, transmisije.

Poglejte naše skladišče! Plačilne polajšave. Kompletne montaže. **Braća Fischer d. d.** Zagreb, Pantovčak 1 b.

JEDILNO NAMIZNO ORODJE

žepne nože, škarje za vezanje in kodranje, žlice, vilice, nudi veletrgovina **OSVALD DOBEIC**, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

POZOR!

Najbolje plačam stare moške obleke i. dr. Dopisnica zadostuje, pridem na dom. **DRAME**, Gallusovo nabrežje št. 29, Ljubljana. 3710

»ROFA« pis. stroj

je izborne kakovosti in najcenejši. Prodaja se tudi na obroke pri glav. zastopstvu ing. Rudolfa PECLIN, Ljubljana, Gledališka ulica štev. 8. Zahtevajte cenik! 3601

podgane in poljske miši Ceno steklenice Din 22.— Dostava se izvede v vsaki uri v vsaki uri. Odlo. Ratol - Zagreb - Bilečička 21

ŠPAGO

drevo in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago, dobite v skladišču »Konopjuta« v Ljubljani, Gosposvetska 2.

Krasni lokali

za manufakturno in damsko konfekcijo, v središču mesta, se dajo v najem. — Več se izve v trgovini H. KENDA, Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Pritlična HIŠA

blizu kadetske šole v Mariboru, 3 sobe, 2 kuhinji, veranda, klet, pritlikline, dvorišče, voda, sadje, cvetličnjak spredaj, vrt zadaj, površina 644 kv. metrov, predvojna vrednost 10.000 zlatih kron, se prodaja. — Ponudbe poslati na M. JANKOVIČ, Sušak, Buleva 145/c. 3117

Ustanovljena l. 1842. Električni obrat. **Brata Eberl nasl. Martinc, Černe & Co.** d. z o. z.

Pleskarstvo in črkoslikarstvo Specijalna delavnica za imitiranje vseh vrst lesa in marmorja.

Ljubljana Igriška ulica štev. 6. (Poleg dramskega gledališča.)

Drva za kurjavo (odrezki od žage) po zmerni ceni, dokler traja zaloga, se dobe pri Ivanu SIŠKA, parketna tovarna - Metelkova ulica 4, Ljubljana. 3359

Dvokolesa

otroški VOZIČKI, pneumatika, znižane cene. Ceniki franko prodaja na obroke. — »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 3561

Narodne noše

avbe, pasove, napredaj. — Poizve se: Stari trg št. 28, desno — Ljubljana. 3725

LEPA KOŠNJA

se ceno prodaja na lžanski cesti. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 3680.

Proda se

po izredno znižanih cenah več orehovitih SPALNIC, JEDILNIC in drugo pohištvo. — Andr. Kregar, stroj. mizarstvo, št. Vid nad Ljublj., naspr. kol. Vižmarje.

Suhe gobe l. 1925 Zdravilna zelišča

lapuhovo perje, trsljkovo lubje, srčno moč, spodleskovo seme, arnikovo cvetje, lipovo cvetje, jelenov jezik, beladona perje itd., kupuje **V. H. ROHRMANN** LJUBLJANA Sv. Petra nasip — za vodo.

ARHITEKT in MESTNI STAVBENIK **Viljem Treo**

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. — Telef. inter. 103. Ustanovljeno leta 1850. Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

ŽIMNICE

modroce, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke, dobite najcenejše pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku — Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 2425

Brezova debla

posušena, za kolarje, prodaja **JULIUS KLEMENC**, Ljubljana - Sv. Petra cesta 79.

JERMENA ZA CEPE

gože, biče (gajžle), tržške bičevnike, različne krtače, motvoz (špaço) in pasove (gurtne), dreto in perilne vrvi kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Hlodi

smrekovi ali jelovi od 3 do 7 m dolžine, se kupijo v vsaki množini. — Ponudbe za zdrav in suh les franco vagon ali za svež les franco žaga z navedbo cene in množine na Konzervno tovarno GLOBUS d. d., Vrhnika pri Ljubljani. 3486

KDO HOČE NAJCENEJE ZIDATI?

POZOR! — Nov način zidanja, 30 odst. prihranka, majhne hišice od 20.000 Din kompletno izgotovljene. — Naročajte načrte edino le pri Dragotin Korošec, Rečica ob Paki; pišite po pojasnila, priložite 2.— Din za odgovor. 2960

Antikvitete

zamorete najlažje prodati v krasnih izložbenih dvoranah, katere obiskuje dnevno najboljša publika iz cele kraljevine kakor tudi tujci — Nudimo Vam tudi takoj visoke predkupne. Obrnite se brezposojno direktno na: »Zalagaonica in Dražbovao-nicu« (zastavljalni in dražbeni urad) ZAGREB, Pre-radovičeva 4. — Varujte se prekupevalcev. 2985

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubi oče in brat, gospod

Janez Blas

danes 6. junija 1925, ob četrti na sedem zveče, previden s sv. zakramenti, v 76. letu starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 8. junija ob pol 6. popoldne, iz hiše žalosti, v Tomačevem 44, k Sv. Križu. Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Tomačevo, dne 6. junija 1925.

Lovro Blas, sin. — Marija Kralj rojena Blas, Helena, Lucija, Rozalija in Angela Blas, hčere.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je naš srčnoljubljeni, dobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

FRAN PRIJATELJ

trgovec in posestnik

v soboto, dne 6. junija 1925 ob pol 9. uri zjutraj, v 67 letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v ponedeljek dne 8. junija 1925 ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Tržišču.

Bodi mu lahka zemljica!

Tržišče, dne 6. junija 1925.

Rodbine: Prijatelj - Omahen.

Tako majhen je bil še

»Kerba« Burgit, ko je opazil, kako se mu strice, zastaven kovač, pri delu opira na kladivo, od bolečin krenil obraz in noge drugo ob drugo dvigla kviško. »Naj še zidaj pobere prokleta kurja očesa«, je zakrival s zobmi in zarjal nad »Rabi Burgitom«, da sta ga obšla strah in groza. Ne tako burno, hubi strice, pravi paravoc navihano, položil enkrat tako oblik za kurja očesa, ki sem ga pravkar zvaril, to bolj pomaga nego prehlajanje in akirpanje z zobmi. In je strice storil tako, ter bil v misli dneh rešen svojih mučiteljev. Odslej je imel v misli vedno skitljive Burgita v zalogi.

Pa še tudi dandanes je Burgit povsod znan za takoj učinkoviti brez bolečin in lahko vporabljen oblik za kurja očesa. Sami se lahko pripravite o tem samostojnem učinku, ako si v bližnji lekarni ali drogeriji kupite zavoj Burgita, oblika za kurja očesa in ta oblik položite na izmučene prste ali nožah. Ne dajte si pa navediti kak cenejši posnemek, nego zahtevajte, da vam izroči Burgit. Ako bi ga pri svoji dobavitelji ne dobili, naročite Burgit pri našem glavnem zastopstvu, firmi Ivan Svetec, Novomesto.

Cena za dvojno zalogo: Burgit-oblik za kurja očesa Din. 9.—, Burgit-oblik za podplate Din. 18.—, Burgit-zavoj za nože Din. 10.—, 12 dvojnih zavojev kopeli za nože Din. 100.—.

Burgit d. z. o. z., Freilassing, Bayern.

Vainol! Shranite! (Nadaljevanje sledi)

POZOR, TRGOVCI in GOSTILNICARJI! SALAME

poletne (Sommer-salame) po 15 Din. šunkarice po 40 Din. razpošiljam od 5 kg naprej po povzetju. Za dobro blago in točno postrežbo jamčim. FRAN GOLOB, mesar in prekajevalec, Ljubljana VII. Jernejeva cesta 47.

Češko blago.

Na željo bivših odjemalcev pošiljam zopet pristno-barvane, z roko tkane kanafase, cefire, platno, inlet, rjuhe, flanele, barhente, delene, robece itd. v Jugoslavijo. Vzorci zastoni in pošt. prosto. Carino in poštino plačam jaz. - JAROSLAV MAREK, ročna tkalnica v Bistrem pri Novém Mestu ob Met. Češkosl. republika.

Vodjo za tovarno slamnikov

ki obvlada vse postaje in je skrben delavec, SPREJMO v trajno službo v BUKAREŠTU. Vstop v avgustu. - Ponudbe na pošt. predal 308, BUKAREST, Romunija.

Zahvala.

Vsem, ki so ob težki in nenadomestljivi izgubi našega draga pokojnika z nami čutili, nas tolažili, darovali mnogo krasnega cvetja in spremili nepozabnega pokojnika v tako obilnem številu k večnemu počitku, izrekamo našo globoko, najpriširnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 6. junija 1925.

Rodbini

Tönnies in Kienbauer.

»ABADIE« CIGARETNI PAPIR

zopet stalno na zalogi. — A. Lampret, Krekov trg 10.

OTROSKI VOZIČKI,

dvokolesa, motorji, preumatika, najceneje. Sprejemajo se vsa popravila. — Prodaja na obroke, ceniki franko. TRIBUNA, F. B. L. — tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Stavbno podjetje

Ivan Vižintin

LJUBLJANA

MOČNIKOVA ULICA 13

(Stari Vodmat).

Izvršuje vsa v zidarsko strogo spadajoča dela. — Delo strogo solidno. 2273

DVE BELI KOZI

švicarske pasme s kozlički prodam. Stara pot 8, Udmat

Drva bukova in hrastova,

va, kupim. - Po nudbi franko vagon postaja na JOSIP MAZEJ, Šostanj.

Obleke

najboljše najcenejše v največji izbiro ima

J. Maček

Ljubljana

Aleksandrova 12

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron

OBJAVA.

Usojam se naznaniti gospodom zdravnikom, humanitarnim društvom, uradništvu, preč. duhovščini kakor tudi p. n. občinstvu mesta Maribora in okolice, da sem z dnem 1. junija 1925 prevzel od gosp. Mr. Karla Wolfa dobro znano

lekarno pri »Zamorcu« v Mariboru, GOSPOSKA ULICA 12.

Mr. pharm. BOGDAN KOVACIČ, lekarnar in kr. apotekar // kapetan I. razr. v p.

Kje se najbolje kupi, je brez dvoma znano

„Pri nizki ceni“

Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero potrebščin za krojače in šivilje, razno damsko, moško in otroško perilo. Najnovejše bluze damskih oblek od 90 Din naprej. Jumperjev — vsakovrstnih modnih nogavic. — Velika izbira raznih kravat, svilene pletene samoveznice i. t. d.

Na debelo in drobno.

Po znižanih cenah.

LEDA

edino uspešno patent. in zakon. zavarov. sredstvo proti pleši in izpadanju las ter perbutam. Za eno popolno zdravljenje zadostja škatlja po priloženem navodilu. Dobiva se povsod. Po povzetju Din 100 (in 10 Din za poštino) razpošilja Zaloga za Ljubljano: Salus d. d. Kozmetički zavod Leda Zagreb, Nikoličeva 1, pošt. predal 35.

Kdor jih enkrat kupi, noče nositi drugih. „VOJKA“ čevlji, Ljubljana, Krekov trg št. 10/I. nadstropje. Razpošiljamo tudi po pošti.

Službo dobila takoj dva dobro izvežbana

prikrojevalca

(krojača) proti ugodni plači. Pismene oči osebne ponudbe na Konfekcijsko tovarno

Fran Derenda & Cie., Ljubljana, Emonska c. 8.

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2-

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. — Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lince. — Ustanovljena 1.1887. — Vseeno posreduje brezplačno. — Posamezni deli. — 10 letna garancija. — Pisalni stroji, ADLER in URANIA. — Kolesa iz prvih tovar. DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENRAD in KAYSER.

Ugodni nakup! Radi prenovitve moje trgovine se po jako nizkih cenah razprodaja sledeče: Moške in fantovske obleke, dežni plašči, perilo, obleke za ključavničarje, potne košare, sandale, gamaše, čevlje, klobuke, dežnike, nogavice itd.

Anton Tkalec — Maribor

Glavni trg šte. 4.

Čitajte in širite »Slovenec«

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novomesto, Pinj, Rakov, Konjica, Slovenjgradec

Dunajska cesta šte. 4 (v lasini stavbi)

Kapital in rezerva Din 19.000.000.—

Izborinje ose bančne posle najtočneje in najkulantneje

Ekspozitura: Prevalje

Brzojaoke: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Daylightu so drhte ustnice, da bi ji povedal, kje je Mabo; vendar se je premagal.

»Obljubim ti kobilo, ki jo boš prav tako rada imela kakor Mabo,« je rekel.

Deda pa je zmajala z glavo in se ni dala utolažiti v tem pogledu.

»Veš, imam neko misel,« je dejal Daylight in se požuril, da zasue pogovor na manj nevarne predmete. »Ker zapustiva mesto in nimaš nobenih sorodnikov, po vsej priliki ni povsem prav, da pričeva novo življenje s tem, da se poročiva v mestu. In moja misel je tale: jaz odrinem v rančo, denem okrog hiše vse v red, pa odpustim oskrbnika. Ti pa prideš čez nekaj dni z jutranjim vlakom za menoj. Uredil bom vse, da bo duhovnik že čakal. In še ena misel. Svojo jahalno obleko prineseš seboj v kovček. Kakor hitro bomo v cerkvi gotovi, stopiš lahko v hotel in se preoblečeš. Ko prideš ven, me najdeš zunaj čakajočega z dvojico konj, potem pa odjezdiva po pokrajini, tako da si najprej ogledaš najlepše dele naše ranče. V resnici je lepa, tista ranča. Sedaj je torej vse urejeno; čakam nate pojutranjem pri jutranjem vlakcu.«

Deda je zardela, ko je izpregovorila.

»Taka vihra si.«

»Veš, gospa,« je odgovoril zategovaje,

»gotovo mi je zoprno tritati dnevno svetlo-

bo in resnica je, da sva ti in jaz potratila prav obilo dneve svetlobe. Skandalozno sva bila razsipna. Ze pred leti bi se bila lahko poročila.«

Dva dni pozneje je Daylight čakal pred malim hotelom v Glen Ellenu. Cerkevni obred je bil pri kraju in Deda je odšla v hotel, da se preobleče. Držal je Boba in Mabo, v senci vodnega korita pa je ležal Volk in gledal. Ze dva dni pekočega kalifornskega solca sta z novim ognjem ošnila staro bronasto barvo Daylightovega obraza. Se toplejši pa je bil žar, ki se mu je prikazal na licih in mu je plamtil v oči, ko je videl Deda prihajati skozi vrata z jahalnim bičem v roki, oblečeno v znano obleko izza piemontskih dni. Toplota in žar ji je drhtel na obrazu, ko se je odzvala njegovemu pogledu in pogledala mimo njega na konju. Uzrla je Mabo. Ali pogled ji je šinil nazaj k možu.

»O, Elam!« je dahnila.

Besede so zvenele kakor prošnja, a prošnja, ki je imela tisoč pomenov. Daylight se je skušal delati abotnega, a v srcu mu je donela predivja pesem, da bi bil igrav. V izgovoru njegovega imena se je izražalo vse — oči, požlahtnjen s hvaležnostjo, in vse združeno z radostjo in ljubeznijo.

Stopila je h kobili in jo božala, pa se je zopet obrnila, pogledala moža in dahnila:

»O, Elam!«

In vse, kar je bilo v njenem glasu, je bilo tudi v njenih očeh, in v njih je Day-

light uzrl globino, globljo in prostranejšo, kakor vsak govor ali misel — cela neizmerna nema skrivnost in čudo ljubezni.

Iznova je skušal igravo izpregovoriti, vendar je bil trenutek celo za ljubavno šalo prevelik. Nobeden njiju ni izpregovoril. Prijela je vajeti in Daylight se je sklonil, da postavi z roko oporo njeni nogi. Ko jo je vzdignil, je poskočila in sedla v sedlo. V naslednjem hipu je bil tudi on na konju in poleg nje in odjezdila sta z Volkom pred seboj po griču navkreber, ki je vodil iz mesteca — dva ljubimca na dveh kostanjastih rjavcih, ki sta jezdila po toplem poletnem dnevu medenim tednom naproti. Daylightu je bilo kakor bi bil pijan od vina. Dosegel je najvišji vrh življenja. Višje se ni mogel vzpeti noben človek, niti se nikdar ni. Bil je dan vseh dni, venčan z deviško posestjo družice, ki je rekla: »O, Elam!« Kakor je ona rekla, in zrla vanj iz dna svoje duše, kakor je ona zrla.

Dospela sta vrh griča in on je videl, kako se ji je radost prikazala na obrazu, ko se je ozirala po prijazni, sveži pokrajini. Pokazal ji je skupino močno z gozdom poraščenih gričev onstran valujoče planjave dozorelega žita.

»Naši so,« je rekel. »In to je samo en vzorec naše ranče. Počakaj samo, da vidiš veliki cañon. Tam doli so rakuni, tam zadaj v Sonomi pa je minki (neke vrste dihur). In jeleni in srne! V tistem pogorju jih kar mrgoli, in mislim, da lahko tudi prepodiva kakoga gorskega leva, ako bi res hotela. Vidiš, in tamkaj je majhen trav-

nik — več kaj, rajši ne povem nič. Počakaj, da vidiš samale«

Pri vratih, kjer je cesta proti ilovnici križala polje, sta krenila noter in obadva sta vzhlečna vonjala, ko se jima je topli aroma zrelega sena dvigal v nosnice. Škrjanci so žvrgoleli, kakor ob prvem obisku, in vzprhuovali pred konjema, dokler nista dospela do gozdov in s cvetjem posutih posekov, kjer so se škrjanci umaknili šojem in detaljem.

»Sedaj sva na naši zemlji,« je dejal, ko sta pustila travnike za seboj. »Naša last pote a naravnost preko pokrajine po najbolj divjih delih. Samo počakaj in glej.« Krenil je od ilovnice v stran kakor prvi dan in jo vodil skozi gozdove na levi mimo prvega studenca in čez podrte ostanke nekdanjega plota. Odtod naprej je bila Deda neprestano vzhlečna. Ob studencu, ki je žuborel med rdečim drevjem, je rastla druga velika divja lilijska, noseč na vitkem stebelu ogromno število belih voščonih zvončkov. To pot ni razjahal, ampak je šel dalje do globokega cañona, kjer si je potok izklesal pot med okroglastimi brdi. Tukaj je strma, polzka konjska steza, ki jo je bil zadnje dni naredil, držala čez potok, kjer sta na drugi strani jezдила vkreber po mraku rdečega drevja in še dalje po gozdu hrastovja in madroñe. Tako sta dospela do majhne nekaj orolov mereče jase, kjer je rastle do pasu visoko žito.

»Naše,« je rekel Daylight.

Sklonila se je v sedlu, vtrgala bilko zrele pšenice in jo pogrizavala med zobmi.

Model
51
Sport

I.T.A.L.A.

GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SHS: ELASTO D. D. ZAGREB, BOSKOVICEVA UL. 8

Model
56
zapri

Tovarniška zaloga pohištva

od najfinejše do najprostejše opreme
po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

St. Vid
nad
Ljubljano
nasproti
kolodvoru
Vižmarje

Kupujte samo **domačo svinjsko mast**
prvovrstno

znamke **J. P.** Lastni izdelek trdke
Janko Popovič
v Ljubljani.

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov

Mlekarska zadruga na Vrhniki

ima v zalogi polnomasten najfinejši

SIR V HLEBIH

20 do 90 kg, ki ne zaostaja prav
nič za prvim emendolcem.

Blago solidno! Cene nizke!

Ing. Rudolf Treo
stavbenik
sodnijsko zapriseženi izvedenec
Ljubljana
Gospodarska cesta št. 12/II.
25 letna praksa

Izdeluje načrte, proračune, cenitve in prevzema vsake vrste stavb. Med mnogi: izvrš. stavb napravljen: cerkve v Prečni, Zaplazi, Šmihel, Šumperk, Podgrad itd. preizdava hiše Souvan, Mestni trg itd.

POZOR! Ali že veste, da se **POZOR!**
trgovina MARIJA ROGELJ

sedaj nahaja na

Sv. Petra cesti št. 26, poleg Kolodvorske ulice.

Priporoča svojo krasno pomladansko zalogo štofov, čajev, celirja, kloba, oksforda, delena, kambrika, šifona, bele in ružave kotenine, platna za rjuhe, dalje moško in žensko perilo, svilene jumperje, krasne rute in šerpe, kravate, nogavice, pavolo in razne drobnarije.

Povsod se javno govori, // da se pri meni dobro in najceneje dobi!
MARIJA ROGELJ.

Na obroke! Manufakturo in konfekcijo etc., **OBLEKE** po meri za gospode in dame iz lastne, prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri trdkri

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI
dr. z o. z. — MARIBOR — Tattenbachova ul. 2.

OBLEKA

moška iz češkega ševilstva in fina dunajske konfekcije Din 860. fina carska volžena obleka Din 240. Damski plašč Din 450. fantovska obleka Din 75. dehiška obleka Din 50.

Razpošilja veletrgovina
R. Stermecki, CELJE št. 18

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna kampanja in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vsakom osebo kupovat dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Marčija čez Din 500 pošiljine prosto. Trgovci engross ceni.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Zdravilišče Rogaška Slatina.

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS

Svetovnoznani zdravilni vreli:

„Gempel“, „Styria“, „Donar“

Zdravljenje vseh žilodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: Maj — september.

Cene zmerne. — V pred- in posezoni znaten popust. — Koncertna vojaška godba. — Radio. — Največja udobnost. Prometne zveze ugodne. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco.

„TRIBUNA“, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Penzijonat-restavracija „Slovenec“ Villa Ricca \ Baška na otoku Krku

priporoča svoje lepo urejene in zajamčeno čiste sobe poleg kopališča. // Hrana prvovrstna, kakor tudi najboljša vina. Preskrba s stanovanjem, hrano in kopališko takso za osebo Din 70.— na dan. // Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Gabrijel Breznik,
restavracija.

Električne tvornice Škodovih zavodov v Plznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Selenburgova 7. hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!
Poset inženirja brezplačno na razpolago.

STROJI ZA PLETENJE

Flach-Rund-Links-Links in Jackard
za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in
ročni pogon

RALFASCHINE RUNDSTÜHLE

IGLE in deli strojev za vse sisteme in
linote vedno na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSIJEK

Zupanijska ulica št. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje

Felix Lederer, Wien

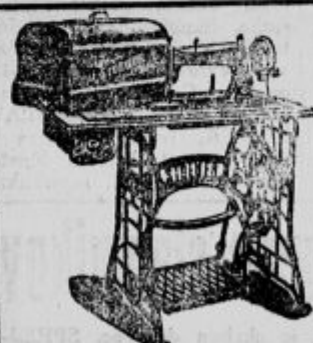
Modni salon M. Sedej-Strnad

Ljubljana — Prešernova ulica 3.

Pravkar došle zadnje novosti

v klobučevinastih (filcastih) klobučkih in najmodernejših slamnikih.

Zalni klobuki vedno v zalogi. — Postrežba točna. — Cene zmerne.

Najpopolnejši

STOEPER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje

ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte

si to izrednost pri trdkri

L. BARAGA

Ljubljana

Selenburgova ulica 6/L

Brezplačen pouk 15 let jamstvo

Telefon št. 980.

Ja Knoch jermena za pogon

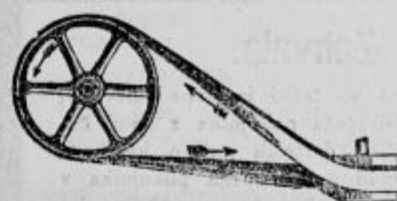
vedno na skladišču

A. Lampret

Ljubljana

Rehov trg št. 10.

Telefon št. 247.

Royal Mail Line

Kr. angleška
poštno-
parobrodna
linija.

General. zastopstvo
za kraljevino SHS:

Zagreb

Trg I. št. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v

Novi York in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires,

San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagjergjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolo-

dvorska 26. — Vel. Beckerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzajavni naslov za vsa gornja podzastopstva „ROYMAILPAC“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Dopisovanje v vseh jezikih.

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Krapinske toplice

pri Zagrebu, zdravijo protin, revmatizem, išias, ženske bolezni itd. Stalna vojaška godba, električna razsvetljava, kino, lastna radio postaja in razne zabave. Izven glavne sezone znatni popusti na ceni. — Pojasnila daje brezplačno Kopališka uprava Krapinske Toplice. 2226

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«).

Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto-čkovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.